

اینترفرون-بتا a1 (Interferon Beta-1a)

نام تجاری: Rebif و Recigen

مکانیسم عمل

این دارو به عنوان یک دارو با اثرات ایمنومودولیتوری (تنظیم کننده سیستم ایمنی) می باشد که به صورت معمول در درمان بیماران مبتلا به مولتیپل اسکلروزیس استفاده می شود. مطالعات اولیه حاکی از آن است که اینترفرون بتا a1 اثرات ضد ویروسی نیز دارند. در جریان پاندمی اخیر COVID-19، مطالعات آزمایشگاهی و حیوانی و برخی مطالعات اولیه انسانی نشان داده اند که این دارو اثرات ضد ویروسی علیه SARS-COV-2 دارد. برخی شواهد نشان می دهد که اینترفرون های گروه بتا با کاهش نفوذپذیری عروقی از ایجاد سندرم حاد زجر تنفسی (ARDS) ناشی از COVID-19 هم اثرات محافظتی دارند. هر چند هنوز بر اساس گایدلاین WHO این دارو جز درمان های توصیه شده برای COVID-19 نمی باشد.

موارد مصرف

در حال حاضر این دارو در فاز اولیه بیماری COVID-19 و در موارد خفیف تا متوسط بیماری استفاده می شود که احتمالاً به علت اثرات ضد ویروسی آن می باشد. در واقع چنین پیشنهاد می شود که این دارو در خلال ۷ تا ۱۰ روز پس از شروع علائم در این بیماران استفاده شود. گایدلاین های بین المللی توصیه به عدم مصرف این دارو در موارد شدید بیماری می کنند چراکه از نظر تئوری حتی به نظر می رسد در late phase بیماری که مرحله طوفان سایتوکائینی است اینترفرون ها حتی باعث تشدید بیماری می شوند.

دوز دارو

این دارو به شکل زیر پوستی با دوز ۴۴ میلی گرم ۳ بار در هفته برای مدت دو هفته تزریق می شود (مجموعاً ۶ تزریق).

عوارض دارو

شایع ترین عارضه جانبی این دارو علائم شبه آنفولانزا شامل درد عضلانی، احساس خستگی، تب خفیف و لرز می باشد که می توان برای جلوگیری از این عوارض یک ساعت قبل از تزریق دارو از استامینوفن استفاده کرد. همینطور برای کاهش این عارضه بهتر است دارو شب ها قبل از خواب تزریق شود.

عارضه شایع دیگر آن واکنش تحریکی محل تزریق می باشد که برای جلوگیری از آن می‌بایست محل تزریق به صورت چرخشی انتخاب شود.

موارد منع مصرف

در بیماران با سابقه حساسیت به این دارو نباید مصرف گردد.

موارد احتیاط

در برخی بیماران این دارو می‌تواند باعث آسیب و سمیت کبدی شود. سمیت کبدی ناشی از آن از افزایش بی‌علامت آنزیم‌های کبدی تا نارسایی کبدی حاد و شدید متفاوت است.

قبل از شروع دارو و حین مصرف آن سطح آنزیم‌های کبدی لازم است چک شود. در بیماران با سطح ALT بیشتر از ۲/۵ برابر نرمال باید با احتیاط مصرف شود. در افرادی که سطح ALT به بیشتر از ۵ برابر مقدار نرمال برسد کاهش دوز و در صورت عدم نرمال شدن آنزیم‌های کبدی، قطع دارو پیشنهاد می‌شود. در افرادی که علائم و نشانه‌های ناشی از سمیت کبدی نشان می‌دهند دارو باید بلافاصله قطع شود. در بیماران با سابقه بیماری کبدی باید با احتیاط مصرف شود.

این دارو در برخی بیماران باعث لکوپنی و ترومبوسایتوپنی می‌شود. بنابراین نیاز به مانیتورینگ سلول‌های خونی (CBC) قبل و حین درمان با این دارو می‌باشد.

این دارو می‌تواند باعث ایجاد علائمی همچون افسردگی گردد. بنابراین در بیماران با سابقه بیماری‌های اعصاب و روان و افسردگی می‌بایست با احتیاط استفاده شود.

در بیماران با نارسایی قلبی پیشرفته باید با احتیاط مصرف شود چرا که می‌تواند باعث تشدید علائم گردد.

در بیماران با سابقه تشنج و صرع باید با احتیاط مصرف گردد.

در بیماران با سابقه بیماری‌های تیروئیدی این دارو می‌تواند باعث تشدید این بیماری‌ها شود. لازم است حین درمان طولانی مدت عملکرد تیروئیدی به صورت دوره‌ای مانیتور شود.

مصرف در دوران بارداری

توصیه به مصرف آن در دوران بارداری زمانی است که طبق نظر پزشک سود آن بیشتر از ضرر آن باشد.

مصرف در دوران شیردهی

با توجه به اینکه این دارو در شیر هم ترشح می‌شود استفاده از آن در مادران شیرده بر اساس سود و ضرر و نظر پزشک معالج می‌باشد.

مصرف در اطفال

در حال حاضر با توجه به اینکه شواهد کافی در مورد سودمند بودن و بی ضرر بودن این دارو در اطفال وجود ندارد مصرف آن در اطفال پیشنهاد نمی‌شود.

محل نگهداری دارو

این دارو باید در یخچال و در دمای ۲-۸ درجه سانتی‌گراد نگهداری شود. قبل از تزریق، از یخچال خارج و برای کاهش واکنش‌های محل تزریق به دمای اتاق رسانده شود.

گرد آوری مطالب:

دکتر فائزه صفری مجد (کارشناس مرکز DPIC)

ویرایش علمی:

دکتر مریم مهرپویا (متخصص داروسازی بالینی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی همدان)